

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
“ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ”
ΝΙΚΗΤΑΡΑ 8-10 - ΑΘΗΝΑ 106 78

αντίλαλος ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
«ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

ΝΙΚΗΤΑΡΑ 8-10 1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 78 Αθήνα

‘Αποψη του χωριού μας

ΤΕΥΧΟΣ 17 ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ-ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1992

αντίλαλος

ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

ΤΕΥΧΟΣ 17
ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ - ΧΕΙΜΩΝΑΣ
'92

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΚΑΦΑΛΟΥΚΟΥ
ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Εκδόσεις ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ
Σόλωνος 114 - 1ος όροφος
ΤΗΛ.: 36.18.129 - 36.44.284

Υπεύθυνο σύμφωνα
με το νόμο
το Διοικητικό Συμβούλιο

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ «ΓΡΑΜΜΑ»
Ζ. Πηγής 31 - 106 81 Αθήνα
Τηλ.: 36.07.703 FAX: 36.28.938

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επτά χρόνια μετά	1
11 Αυγούστου. Άλλη μια ξεχωριστή βραδιά	2
Καυτά προβλήματα αλλά... άλυτα	3
Λιμάνι στον 'Άγιο Φωκά'	4
Ιστορικά	6
Χαρένες πατρίδες	7
Λαογραφικά	9
Αυτοί που χάθηκαν	11
Κοινωνικά	14

Επτά χρόνια μετά... «θεατρική Παράσταση» στο χωριό μας»

Ακούγεται παράδεινα και απόμακρα αυτή η φράση «επτά χρόνια μετά...», όμως είναι αλήθεια.

Έχουν περάσει επτά χρόνια από τότε που για τελευταία φορά δόθηκε θεατρική παράσταση στο χωριό μας. Συγκεκριμένα το θέατρο είχε παρουσιάσει η Λ.Ε.Σ. (Σύλλογος Λεσβίων Φοιτητών) το 1986.

Σκεπτόμενο λοιπόν το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας το ΠΟΣΟ έχει στερηθεί ο κόσμος του χωριού μας ένα τέτοιο θέαμα, απεφάσισε να φέρει με

δικά του έξιδα το «θίασο Αγιασωτών» για να προβάλλει ένα έργο αρκετά αξιόλογο σύμφωνα με πολλές κριτικές, με τον τίτλο: «Τι τα θέλεις τα καλά». Όντως, οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι το έργο είχε πολύ καλή απόδοση και αποδοχή από όλο τον κόσμο. Άγγιξε την γενιά των γονιών μας, οι οποίοι είχαν ζήσει μέσα, στην έννοια της «Πατριαρχικής Οικογένειας».

Όλοι έφυγαν αρκετά ευχαριστημένοι και ενθουσιασμένοι.

Επιτέλους, οι άνθρωποι του χωριού μας έζησαν μια σπάνια και διαφορετική βραδιά μέσα στη καθημερινή τους ρουτίνα...

Πιστεύω ότι πρέπει όλοι οι φορείς, του χωριού να προσπαθήσουν να προβάλλουν διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις σύτως ώστε να ζωντανέψει λίγο ο τόπος και περισσότερο να κινήσουν το ενδιαφέρον της νεολαίας μας, η οποία ζέρουμε όλοι πόσα πράγματα στερείται στην επαρχία...

Κλεονίκη Καφαλούκου

* Υ.Γ. Ευχαριστούμε το κ. ΛΟΥΠΑΚΗ κάτοικο Αμερικής για τη δωρεάν επίδεινη ΑΚΡΟΒΑΤΙΚΩΝ ΣΚΗΝΩΝ και τον κ. Γιώργο Καππανή για τις δωρεάν BINTOKΑΣΕΤΕΣ του θεάτρου στο Σύλλογο (επίσης κάτοικο Αμερικής).

11 Αυγούστου 'Άλλη μια ξεχωριστή βραδιά

Η δεύτερη και καθιερωμένη πια βραδιά για το χωριό μας ήταν ο χορός μας.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους παρεβρέθηκαν σ' αυτή τη ξεχωριστή βραδιά και βοήθησαν το σύλλογο και κατά συνέπεια το ίδιο το χωριό μας, εφ' όσον τα έσοδα θα διατεθούν για την αξιοποίησή του «Αχειλοπήγαδου», το οποίο αποτελεί κι αυτό ένα αξιόλογο μνημείο στην ιστορία του χωριού μας.

'Ήδη ανατέθηκαν να διαγραφούν τα σχέδια από ειδικό Πολιτικό Μηχανικό και στη συνέχεια θα αρχίσουν οι εργασίες.

Περισσότερο θα θέλαμε να ευχαριστή-

σουμε τον Παναγιώτη Κουνή ο οποίος μ' ένα τρόπο τελείως προσωπικό και ξεχωριστό διακίνησε τους λαχνούς μέχρι και του τελευταίου...

Επίσης τις disco «Διόνυσος» και «Αρένα» για τις μεγάλες τους προσφορές εκείνη τη βραδιά.

Θα ήθελα όμως να τονίσω και κάτι άλλο πολύ σημαντικό για την εξέλιξη του συλλόγου και γενικά όλων των φορέων που ενδιαφέρονται για τα «κοινά».

Τονίζω λοιπόν ότι δεν ωφελούν σε τίποτα οι αποστάσεις, η αδιαφορία και οι κακές προθέσεις.

Επιτέλους όλα αυτά δεν γίνονται για κανένα προσωπικό λόγο. Σπαταλάται χρόνος και δουλειά από ορισμένους ανθρώπους ΜΟΝΟ για το ΚΑΛΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ. Ας σταθούμε λοιπόν λίγο σ' αυτό το σημείο και ας σκεφτούμε...

Κλεονίκη Καφαλούκου

Ο πλάτανος του χωριού μας σε ώρα κοινής πουχίας

«ΚΑΥΤΑ» προβλήματα αλλά... ΑΛΥΤΑ

Το λάδι

Άλυτο παρέμεινε και για φέτος το πρόβλημα του λαδιού. Χαμηλή ήταν η τιμή του (585 δρχ. το κιλό), και οι κινητοποιήσεις των αρμοδίων δεν μπορούμε να πούμε ότι ήταν ιδιαίτερα πιεστικές τόσο για τη κυβέρνηση, όσο και για τις ντόπιες συναιτεριστικές αρχές. Ανημέρωτοι σε γενικές γραμμές παραμένουν οι αγρότες των χωριών της Λέσβου όταν μια φορά το χρόνο δίδεται συνέντευξη από τον πρόεδρο της Ένωσης Λέσβου και μέσα σε έντυπα, τα οποία όπως ξέρουμε δεν είναι δυνατόν να διαβάσουν οι γέροντες των χωριών.

Ποιος λοιπόν θα ενημερώσει σωστά τους αγρότες γενικά για την τιμή του λαδιού, για τις οξύτητες, για τις δακοκτονίες; Ποιος θα ενημερώσει για τη περιβόητη «Επιδότηση της Ε.Ο.Κ.» την οποία πολλοί χάνουν λόγω άγνοιας;

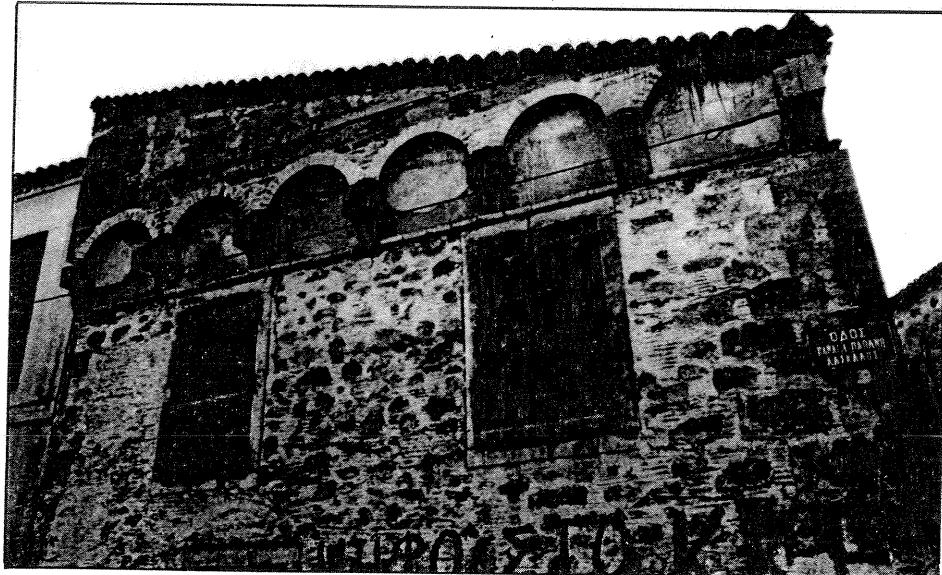
Νομίζω ότι είναι πια καιρός να αποδώσουμε «ένα ελάχιστο φόρο τιμής στους ανθρώπους, που έδωσαν όλη τους τη ζωή μέσα σ' αυτά τα «λιοστάσια».

Ας πάρουν κι αυτοί κάποτε αυτά που δικαιωματικά τους ανήκουν και που τα έχουν πληρώσει με τον ιδρώτα τους εδώ και πολλά χρόνια.

Ας σταματήσει κάποτε αυτή η ασυδοσία εις βάρος των αγροτών, και ας σταματήσει να ωφελείται πάντα μια ορισμένη τάξη εις βάρος των συνανθρώπων τους.

Ας φροντίσουν οι αρμόδιοι φορείς να ενημερώνουν σωστά τους αγρότες χωρίς διακρίσεις, γιατί το τίμημα των αγροτών είναι πολύ χαμηλό (12.000 δρχ. το μήνα) για να ξεπληρωθεί ο μόχθος μιας ζωής.

Κλεονίκη Καφαλούκου

Από τα αξιόλογα σπίτια του χωριού μας

ΛΙΜΑΝΙ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΦΩΚΑ

‘ενα από τα αιτήματα της
Βρίσας

Σύσκεψη στο Δημαρχείο Πολιχνίτου πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη συγκέντρωση των προτάσεων των Ο.Τ.Α. της περιοχής για το Πρόγραμμα που θα χρηματοδοτηθεί από το β' πακέτο Ντελόρ. ‘Ετσι στη σύσκεψη που έγινε με τη συμμετοχή του Δημάρχου Πολιχνίτου και των Προέδρων των Κοινοτήτων Βασιλικών, Λισβορίου και Βρίσας, συζητήθηκαν τα έργα που είναι απαραίτητα να εκτελεστούν στην περίοδο '94-'97, στην ευρύτερη περιοχή Πολιχνίτου.

Απ' τα έργα αυτά, τη Βρίσα αφορούν: η κατασκευή λιμανιού στον 'Άγιο Φωκά, η συνδιαχείριση των λυμάτων Πολιχνίτου-Βρίσας αλλά και η ασφαλτόστρωση του δρόμου της Αχλαδερής. 'Όπως είπε στα «ΑΙ.Ν.» ο πρόεδρος της Κοινότητας Βρίσας, κ. Γιώτης Βάσσος, «είναι αναγκαίο να γίνει ένα σοβαρό λιμενικό έργο στον 'Άγιο Φωκά που θα εξυπηρετήσει όλη την ευρύτερη περιοχή. 'Όσο για τη συνδιαχείριση των λυμάτων της Βρίσας και του Πολιχνίτου, αποφασίστηκε να γίνει κατά τον τρόπο που θα υποδείξουν οι ειδικοί στους δύο Ο.Τ.Α.».

‘Ελλειψη μελετών

Την Κοινότητα Βρίσας επισκέφθηκε την προηγούμενη βδομάδα ο Γ.Γ. της Περιφέρειας Β. Αιγαίου, κ. Πέτρος Βυθούλκας. Και απ' την ενημερωτική συζήτηση που είχε με το Κοινοτικό Συμβούλιο για τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, διαπιστώθηκε ότι η ανυπαρξία μελετών είναι ίσως η βασικότερη αιτία που θα οδηγήσει κάποιες προτάσεις έως απ' τα Κοινοτικά προγράμματα.

«Όμως - τόνισε ο κ. Βάσσος - το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε κι εμείς όπως και η πλειοψηφία των Ο.Τ.Α. είναι πως για να γίνουν οι μελέτες για τόσο σημαντικά έργα, απαιτούνται πολλά χρήματα, τα οποία δυστυχώς δεν έχουμε. 'Οσο για την ΤΥΔΚ πουέχει την ευθύνη των μελετών, ούτε έχει τη δυνατότητα ούτε και προλαβαίνει να εκπονήσει τον όγκο των μελετών που χρειάζονται οι Ο.Τ.Α. για τόσα έργα».

Πρόταση βέβαια και της Βρίσας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γενικότερα, είναι να χρηματοδοτηθούν απ' την ΕΟΚ και οι μελέτες των έργων. Προς το παρόν όμως κανείς δεν ξέρει τι πρόκειται να γίνει με τις μελέτες των έργων και έτσι αυξάνει η αβεβαιότητα στους ανθρώπους της Τ.Α. για την τύχη των προτάσεών τους.

«Μεγάλο λιμενικό έργο στον 'Άγιο Φωκά είναι μια από τις προτάσεις της ευρύτερης περιοχής Πολιχνίτου για ένταξη στα Κοινοτικά Προγράμματα της περιόδου '94-'97»

Παλιά σπίτια του χωριού μας πρέπει η Βρίσα να γίνει διατηρητέος οικισμός

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

«Ινγίδα»

Ο Μίλτος Παρασκευαδης στην έρευνά του στο φύλλο του «Δημοκράτη» της 16.9.77 μεταξύ των άλλων γράφει:

«Έχουμε ακούσει στην περιοχή Πολυχίτου-Λέσβου την τοπική παράδοση, ότι οι Μυτιληνιοί της Σάμου ιδρύθηκαν από κατοίκους των γειτονικών χωριών μας Νιγίδας, Βρίσας και Πολυχνίτου» και παρακάτω. «Τα σπίτια της Νιγίδας διατηρούνται και σήμερα ερειπωμένα και είναι εύκολο αν γίνει συστηματική έρευνα από ειδικούς αρχαιολόγους από πότε έγινε η εγκατάλειψή τους και να εξακριβωθεί αν σχετίζεται με τον αρχικό οικισμό των Μυτιληνιών της Σάμου κατά τον 16ον αιώνα ή με την ανάπτυξη της αποικίας των στο παραλιακό Κοκκάρι».

Η περιοχή Πολυχνίτου, την οποία αναφέρει ο Παρασκευαδης, βρίσκεται ΝΔ της Νήσου, ανάμεσα στο Κόλπο Καλλονής και το Αιγαίο και περιλαμβάνει 4 χωριά, τα «Βασιλικά χωριά», όπως τα ονομάζει ο Σταυράκης Αναγνώστου στη «Λεοβιάδα» του - ένα αξιόλογο βιβλίο για τις γεωγραφικές, ιστορικές, μυθολογικές πληροφορίες για τη Λέσβο που τυπώθηκε στη Σμύρνη το 1850. 1) Το Βασιλικιώτη (σήμερα λέγεται Βασιλικά), 2) Λισβόρι, 3) Πολυχνίτο και 4) τη Βρίσα που είναι γενέτειρά μου. Χωριό Νιγίδια δεν αναφέρει στα «Βασιλικά χωριά».

Η περιοχή αυτή είναι χθαμαλή με γηλόφους, κοιλάδες και μικρές πεδιάδες. Είναι σκεπασμένη σήμερα κατά 9/10 ίσως και περισσότερα με το δέντρο της Αθηνάς, την εληά που καλλιεργείται εντατικά ως τ' ακρογιάλια. Λητόπια εξαιρετικά. Χωρίζεται απ' τις άλλες περιοχές του Νησιού ανατολικά με ένα πευκοδάσος. Κοντά στο πευκοδάσος σε ορεινό μέρος βρίσκεται η αγροτική περιφέρεια Νιγίδα, η οποία απέχει εξ ίσου 1.30' ώρα περίπου απ' το Πολυχνίτο και

Βρίσα και ανήκει και στις δυο Κοινότητες. Είναι κι αυτή ληρότοπος.

Από τους γεροντοτέρους του χωριού μας ακούγοντας τις διάφορες ιστορίες και παραδόσεις για τις αρχαιότητες της περιφέρειάς μας - κι έχουμε πολλές τέτοιες - με ενυπωσιάζαν από μικρό παιδί, όσες αναφερόταν για τη Νιγίδα και προσπαθούσα με τη φαντασία μου να τις συμπληρώσω γιατί λόγω απόστασης δεν γνώριζα το τόπο. 'Όσο μεγάλωνα, μεγάλωνε και το ενδιαφέρον μου για την Ινγίδα, όπως τη λένε οι χωριανοί μους και άρχισα να συλλέγω και να καταγράφω τις διάφορες παραδόσεις και ιστορίες που άκουγα γι' αυτήν. Στο τέλος διεπίστωσα, ότι δύλες είχαν μερικά κοινά σημεία:

- 1) 'Οτι στην Ινγίδα υπάρχουν ερείπια από καταστραμμένο χωριό.
- 2) 'Οτι το χωριό καταστράφηκε μια νύχτα από πειρατές που γινόταν γάμος και γλέντι.
- 3) 'Οτι στο χορό πάνω τραγουδίστηκε το παρακάτω τραγούδι:

Δώστε του παιδιά κι ας πάει
ώσπου νάβγει το φεγγάρι
τα παπούτσια στο ζωνάρι
κι οι κοπέλλες στο καράβι.

4) 'Οτι απ' τους παρευρισκομένους στο γάμο-γλέντι, μερικοί κάτι υποψιάστηκαν και αναχώρησαν έγκαιρα από το γλέντι.

5) 'Οτι μετά το χορό επετέθηκαν οι πειρατές, πήραν τη νύφη κι άλλες κοπέλλες σκλάβες, λεηλάτησαν και κατέστρεψαν το χωριό.

6) 'Οσοι διασώθηκαν κείνη τη νύχτα απ' το κούρσεμα εγκατέλειψαν οριστικά το χωριό τους και κατέφυγαν στα γειτονικά χωριά Πολυχνίτο και Βρίσα και,

7) ότι οι περισσότεροι απ' τους διασώθηκαν Νιγιδιώτες πήραν τις φαμίλιες των

και έφυγαν στη Σάμο και έχτισαν καινούριο χωριό που λέγεται ως σήμερα «Μυτίληνο».

Οι παραδόσεις αφήνουν πολλά κενά και ερωτήματα για το τρόπο της καταστροφής του χωριού, τα οποία δεν μας ενδιαφέρουν για το θέμα μας. Τούτο είναι φυσικό τέτοια γεγονότα δραματικά να εξιστορούνται ποικιλότροπα. Καθένας τα εκθέτει ανάλογα απ' τη σκοπιά που τα είδε, τα έζησε, και τη ψυχοσύνθεσή του. Γι' αυτό μόνο με τη φαντασία μας μπορούμε να συλλάβουμε την εικόνα του κουρσέματος σε ώρα γλεντιού τη νύχτα, κείνου του ορεινού χωριού της Νιγίδας την εποχή κείνη.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Κώστα Τσέλεκα «Το χωριό μου η Βρίσα Λέσβου»

ΧΑΜΕΝΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ

Ένα πρωί μας ξυπνήσανε χλιμιντρίσματα και καλπασμός αλόγων. Πεταχτήκαμε μεμιάς ορθοί κι ανοίξαμε τα μάτια μας. Το τούρκικο ιππικό περνούσε καμαρωτό από την παραλία. Κανείς δεν έβγαλε τσιμουδιά. Και τα μωρά κερώσανε. Μόνο μια πολύ ψιλή παιδική φωνούλα ρώτηξε:

— Τι θα μας κάνουνε οι Τούρκοι;
Τι θα μας κάνουνε; Αυτή 'ταν ολουνώνη αγωνία, μα κανείς δεν τήνε ξεστόμιζε. Από μερικά μπαλκόνια ξένων σπιτιών ακούστηκαν αδύναμα παλαμάκια και «γιασασίν». Σαν τέλειωσε η παρέλαση, έγινε νεκρική ησυχία. Η δικιά μας μανούλα ήταν η τελευταία απ' τις εξήντα και βρισκόταν σιμά στην ξηρά. Σε λίγο ακούστηκε τελάλης.

— Μπρε σεις, τι λέει;
— Λέει, να βγει ο κόσμος και να πάει στις δουλειές του δίχως να φοβάται· κανένας δε θα κακοπάθει.
— Μπορεί η νίκη να μερώνει τσανθρώπους, είπε η μάνα μου.

— Οι Μεγάλες Δυνάμεις δώκανε εντολή να μην ανοίξει ρουθούνι χριστιανικό.

— Αυτή 'ναι αλήθεια. Φτάνει το αίμα. Τι τα γενιτσαριά θά 'χουμε;

— Τόσοι στόλοι! Τόσα βασιλικά για τα μάτια ηθαρρέψατε πώς στέκουνε δωχάμουν;

Ο αδερφός μου ο Κώστας με πλησίασε όλο χαμόγελα και φουσκώνοντας σαν διάνοις, μού 'πε ειρωνικά:

— Τι γνώμη έχεις τώρα, Μανωλάκη, για το χήμα π' αγόρασα; 'Έκανα καλά ή με πέρασε κορόδιο ο μπαρμπα-Θόδωρος;

'Ημουνα τόσο χαρούμενος που θα του συγχωρούσα χήλιες τόσες κακοκεφαλίες κι άλλες τόσες ειρωνείες. 'Όλοι στη μαούνα γινήκαμε τώρα μια παρέα. Βγάλαμε ό,τι φαγώσιμο είχαμε, παστά, αυγά, κονσέρβες. Αρχίσαμε τα τραταμέντα και τις τσιρεμόνιες.

Ξάφνουν, μέσα στη γενική χαρά, ακούστηκε μια φωνή κι ύστερα πολλές μαζί:

— Φωτιά!

— Φωτιά!

— Βάλαν φωτιά στη Σμύρνη!

Πεταχτήκαμε ορθοί. Κοκκινόμαυρες φλόγες τινάζονταν στον ουρανό, χοροπηδηχτές.

— Είναι κατά την Αρμενογειτονιά.

— Κατά κει φαίνεται νά 'ναι.

— Πάλι οι Αρμεναίοι θα τα πλερώσουνε!

— Αποκλείεται να κάψουνε ολόκληρη τη Σμύρνη.

Ποιο συμφέρον έχουνε; Αφού έγινε πια δική τους...

Ποιο συμφέρον είχαμε μεις που καίγαμε τα τουρκοχώρια στην υποχώρηση;

Η φωτιά απλωνόταν παντού. Ντουμάνιασε ο ουρανός. Μαύρα σύγνεφα ανηφορίζανε και μπερδεύοταν τό 'να με τ' άλλο. Κόσμος, εκατοντάδες χιλιάδες κόσμος, τρελός από φόβο, αρχίνησε να τρέχει απ' όλα τα στενοσόκακα και τους βερχανέδες και να ξεχύνεται στην παραλία σαν μάυρο ποτάμι.

— Σφαγή! Σφαγή!
 — Παναγιά, βοήθα!
 — Προφτάστε!
 — Σώστε μας!

Η μάζα πυκνώνει, δεν ξεχωρίζεις ανθρώπους, μα ένα μαύρο ποτάμι που κουνιέται πέρα δώθε απελπισμένα, δίχως να μπορεί να σταθεί ούτε να προχωρήσει. Μπρος θάλασσα, πίσω φωτιά και σφαγή!

Ένας αχός κατρακυλάει από τα βάθη της πολιτείας και σπέρνει τον πανικό.

— Τούρκοι!
 — Τσέτες!
 — Μας σφάζουνε!
 — Έλεος!

Η θάλασσα δεν είναι πια εμπόδιο. Χιλιάδες άνθρωποι πέφτουνε και πνίγονται. Τα κορμιά σκεπάζουνε τα νερά σαν νά 'ναι μόλος. Οι δρόμοι γεμίζουνε κι αδειάζουνε και ξαναγεμίζουνε. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά ποδοπατιούνται, στριμώχνονται, λιποθυμούνε, ξεψυχούνε. Τους τρελαίνουν οι χατζάρες, οι ξιφολόγγχες, οι σφαίρες των τσέτηδων!

— Βουρ, κεραταλάρ! (Χτυπάτε τους τούς κερατάδες).

Το βράδυ το μονοφώνι κορυφώνεται. Η σφαγή δε σταματά. Μόνο όταν τα πλοία ρίχνουνε προβολείς γίνεται μια πρόσκαιρη ησυχία. Μερικοί που καταφέρανε να φτάσουνε ζωντανοί ίσαμε τη μαούνα, μας ιστορούνε το τι γίνεται όξω, στις γειτονιές. Οι τσέτες του Μπεχλιβάν και οι στρατιώτες του Νουρεντίν τρώνε ανθρώπινο κρέας. Σπάζουνε, πλιαστικολογούνε σπίτια και μαγαζιά. Όπου βρούνε ζωντανούς, τους τραβούνε όξω και τους βασανίζουνε. Σταυρώνουνε παπάδες στις εκκλησίες, ξαπλώνουνε μισοπεθαμένα κορίτσια κι αγόρια πάνω στις 'Αγιες Τράπεζες και τ' ατιμάζουνε. Άπ' τον Αι-Κωνσταντίνο και το Ταραγάτς ίσαμε το Μπαλτσόβα το τούρκικο μαχαίρι θερίζει.

Η φωτιά όλη νύχτα αποτελείώνει το χαλασμό. Γκρεμίζονται τοίχοι, θρυμματίζονται γυαλιά. Οι φλόγες κριτσανίζουνε

μαδέρια, έπιπλα και φτούνε σιδερικά· ξεθεμελιώνουνε την πολιτεία ολόκληρη. Απλώνουν πάνω στα έργα των ανθρώπων και τα διαλύουνε. Σπίτια, εργοστάσια, σκολειά, εκκλησίες, μουσεία, νοσοκομεία, βιβλιοθήκες, θέατρα, αμύθητοι θησαυροί, κόποι δημιουργίες αιώνων· εξαφανίζονται κι αφήνουνε στάχτη και καπνούς.

Αχ γκρέμισε ο κόσμος μας! Γκρέμισε η Σμύρνη μας! Γκρέμισε η ζωή μας! Η καρδιά, τρομαγμένο πουλί, δεν ξέρει πού να κρυφτεί. Ο τρόμος, ένας ανελέητος καταλύτης άδραξε στα νύχια του κείνο το πλήθος και το αλάλιασε. Ο τρόμος ξεπερνάει το θάνατο. Δε φοβάσαι το θάνατο· φοβάσαι τον τρόμο. Ο τρόμος έχει τώρα το πρόσταγμα. Τσαλαπατά την ανθρωπιά. Αρχίζει από το ρούχο και φτάνει ίσαμε την καρδιά. Λέει: Γονάτισε, γκιαούρη! Και γονατίζει. Ξεγυμνώσου! Και ξεγυμνώνεται. 'Ανοιξε τα σκέλια σου! Και τ' ανοίγει. Χόρεψε! Και χορεύει. Φτύσε την τιμή σου και την πατρίδα σου! Και φτύνει. Απαρνήσου την πίστη σου! Και την απαρνιέται. Αχ ο τρόμος! 'Οποια γλώσσα κι αν μιλάς, λόγια δε θα βρεις να τόνε περιγράψεις.

Τι κάνουν, λοιπόν οι προστάτες μας; Τι κάνουν οι ναυάρχοι με τα χρυσά σιρίτια, οι διπλωμάτες κι οι πρόξενοι της Αντάντ! Στήσανε κινηματογραφικές μηχανές στα καράβια τους και τραβούσανε ταινίες τη σφαγή και τον ξολοθρεμό μας!

Μέσα στα πολεμικά οι μπάντες τους παίζανε εμβατήρια και τραγούδια της χαράς, για να μη φτάνουν ίσαμε τ' αφτιά των πληρωμάτων οι κραυγές της οδύνης και οι επικλήσεις του κόσμου. Και να ξέρει κανείς πως μια, μόνο μια κανονιά, μια διαταγή, έφτανε για να διαλύσει όλα κείνα τα μαινόμενα στίφη. Κι η κανονιά δε ρίχτηκε κι η εντολή δε δόθηκε!

Απόσπασμα από το βιβλίο
 «ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΩΜΑΤΑ» της Διδώς
 Σωτηρίου

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Οι Κυριακές στο χωριό

Βαρβάρα Σκιά

Τις Κυριακές στο χωριό τις περιμέναμε όπως ο διφασμένος το νερό. Γιατί όλην την εβδομάδα όχι δεν έπρεπε να πάμε βόλτα, αλλά δεν έπρεπε να καταβούμε ούτε μέχχερι το σταυροδρόμι εκεί που είναι τώρα το καφενείο του Προκόπα.

«Τι δλεια έχειτι να κατεβαίνιτι στου Τουρσέκιου καθηρμηνιάτκου» μας λέγαν άμα κατεβαίναμε κρυφά και μας βλέπαν.

Μόνο για νερό στο τζαμί ή στ' Θουδωρή του πγάδ έπρεπε να πάμε και να γυρίσουμε στο σπίτι.

Γι' αυτό και μεις η χαρά μας ήταν μόλις σουρούπωνε να πάρουμε τις λαγίνες και να πάμε για νερό όλες οι φιλινάδες μαζί. Στο δρόμο ανταμώναμε άλλες που γυρίζαν και ρωτούσαμε αν έχει κόσμο. Ου μας

λέγαν γεμάτο λαγίνες είναι το πγάδ. Αυτό δεν μας άρεσε και πολύ εμείς αλλού θέλαμε να χασσομερίσουμε όχι στο πγάδ.

Τέλος φτάναμε καμιά φορά γεμίζαμε και γυρνώντας κάναμε ξεκουραστούν στις ωραίες σκάλες τις πέτρινες και δώστου κουβέντς και γέλια ποιος δεν περνούσε να μη βρούμε το ζούριτ, και σηκωμό δεν είχαμε.

Η ώρα περνούσε εν τω μεταξύ αλλού περνούσαν και γειτόνισσες και πάντα λέγαν σε κάποιαν από μας: (Η μάας φωνάζει πως άργησες και να παζ).

Έτσι θέλοντας και μη φορτωνόμαστε πάλι τις λαγίνες και τραβούσαμε για τη γειτονιά μας. Πολλές φορές στο δρόμο μας γυρεύαν κρύο νερό ηλικιωμένες που βγαίναν το βράδυ να καθίσουν.

Η σχωρεμένην η Βουργάραν έπερνε κι ένα κύπελο μαζί κι άλλες ανοίγαν τις δυο

τους παλάμες και τις ρίχναμε νερό και κείνες μας λέγαν, στου γάμους τ' δρουσιάντ' ν' ἄχς. Δεν ήταν το νερό που δίναμε το κακό ήταν πως ύστερα τουτούλζι η λαγίνα. (΄Αϊντι μουρή πότι θέλατι νάρτητι το νερό θα ξιστάστοι ίσαμε να τού φέριτι).

Είχι κόσμου λέγαμι μεις του μσο του χωριό ήταν στο τζαμί. «θιος γιμάντ δεν είνι να πέρνιτι ένα κμαρ μαζί σας να μην αδειάζτι τ' λαγίναν δρόμου δρόμουν). Καλάν λέγαμε εμείς αλλά την άλλη μέρα δε πέρναμε βαριόμαστε να τραβούμε κι άλλα γλαστριά μαζί μας. Τέλος ακουμπούσαμε κάτω τη λαγίνα και βγαίναμε εκεί έξω.

Άλλού την Κυριακή το απόγευμα ποιος μας έπιανε ξελευτερία λέγαμε νωρίς-νωρίς με τον ήλιο πηγαίναμε στ' πεντσανή. Τότε το χωριό ήταν γεμάτο κόσμο μελίσι σωστό και γινόταν πολλοί γάμοι προπαντός το καλοκαίρι. Πηγαίναμε λοιπόν στους γάμους και λίγο στ' πεντσανή και όταν δεν είχε μουσική ο γάμος όταν τέλειωνε η βόλτα πέρναμε το τουμπελέκι καθίζαμε γύρω-γύρω και τραγουδούσαμε ενώ δυο χορεύαν.

Τι τραγούδια ήταν αυτά άμμος της θάλασσας. Άρχιζαν περίπου με ένα (σαν τι τραγούδι να σου πω πουλί μου να σ' αρέσει πόχεις αγγελικό κορμί και δαχτυλίδι μέση). Ύστερα σε συνέχεια αν τα είχες καλά με την αγάπη σου ή αν ήσουν στα μαχαίρια λέγαν και τα ανάλογα τραγούδια και το τουμπελέκι να βγάζει φωτιές.

Όσο βράδιαζε τόσο μαζευόταν ο κόσμος και τα παληκάρια απ' τους καφενέδες που μπαίναν και κείνοι στο χορό αναλόγως το χατήρι που είχαν.

Όταν είχε φεγγάρι ήταν πολύ όμορφα όταν δεν είχε βγάζαμε κανένα λυχνάρ' και το κρεμάζαμε στο μιλτισέ στο πιο κοντινό σπίτι. Άλλα πολλές φορές το βάζαν στο σμαδ' τα παλκάρια και παρτο κάτω και να του λάδιον, να φωνές τους σέρναν μια και μισή. (Διοβόλ κουπρόστσιλ

διαβόλ τιρσινέδις, λουβιάρ γοι ένι αρχόσαστι στου μαχαλάν μας μου ίστι τοι μο κατσπουδιαρλίκ) φωνάζαν οι μεγάλες. Άλλα παρ' όλα αυτά ο χορός συνεχίζοταν μέχρι αργά ώσπου σκόρπαγε ο κόσμος και τα κοπελούδια έπερναν τις καρέκλες τους παρέδιναν το τουμπελέκι για να περιμένουν την άλλη Κυριακή ξελευτερία.

Τα αγόρια όμως έπερναν τα σοκάκια, άλλοι ανέβαιναν στ' αλώνια κι άκουγες ένα χωριό να βουτζει απ' τα τραγούδια και τα κορίτσια που να κλείσουν μάτι, αλλά και οι μεγάλοι ερχόταν η αυγή και δεν είχαν κοιμηθεί. Τη Δευτέρα όμως νωρίς νωρίς έσβηνε η λάμπα (γιατί ψες οι μουρέλις φρινιάσαν και δεν αφίναν κανέναν να τσιμθή). Απαντοχή πάλι ως την άλλη Κυριακή.

Βαρβάρα Αβαγιάννη Σκιά

ΣΥΓΝΩΜΗ

Η επιτροπή έκδοσης του περιοδικού «Αντίλαλος Βρισαγωτών Αθήνας» ζητά συγνώμη από την κ. Βαρβάρα Αβαγιάννη-Σκιά για κάποια μικρή παράληψη από το άρθρο της «Οδός Παπάνη».

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ

Νεκρολογία Κώστα Τσέλεκα

Αξέχαστέ μας δάσκαλε Κώστα Τσέλεκα. Ο αιφνίδιος χαμός σου μας ελύπησε όλους μας μικρούς και μεγάλους. 'Όλοι οι χωριανοί σου βρίσκονται σήμερα κοντά σου, για να σε αποχαιρετήσουν στην τελευταία σου κατοικία.

Δάσκαλε δεν πιστεύαμε να σε χάσουμε, παρ' ότι είχες βέβαια προβλήματα υγείας ελπίζαμε να μην σε χάσουμε ακόμη. Ταλαιπωρήθηκες περισσότερο από 12 χρόνια υπέφερες από την αγιάτρευτη πάθησή σου και τελικά υπέκυψες στο μοιραίον.

Μας έφυγες σε ηλικίαν 84 ετών στάθηκες σκληρός και δυνατός σε όλη την ζωή σου.

'Ησουν άνθρωπος με δραστηριότητα και βοηθούσες συλλόγους Αθηνών και ιδιαίτερα τον Πολιτιστικό Σύλλογο Βρίσας ο 'Άγιος Κωνσταντίνος.

'Εφιαξες την στέγη του κάτω Σχολείου και εν συνεχείᾳ είχες προσφέρει και μια μεγάλη βιβλιοθήκη στα Γραφεία του Πολιτιστικού Συλλόγου. Εφόρντισες διά την ύδρευσιν της πλατείας αγίου Γεωργίου Βρίσας. Πάντα παρών για κάθε προσπάθεια.

Εισήχθης εις το Διδασκαλείον Μυτιλήνης το 1926 μαζί με τους συναδέλφους σου πατριώτες Γιώργο Ταξείδη, Απόστολο Σαλβαρά, τους οποίους δυστυχώς τους χάσαμε και τους δύο.

Μετεκπαίδευση έκαμες στο πανεπιστήμιο Αθηνών, φοίτησες στην Στρατιωτική Σχολή Γυμναστικής, έλαβες μέρος σε Δελφικήν γιορτήν του ποιητή 'Άγγελου Σικελιανού', και μεταξύ των 80 διδασκάλων σε όλη την Ελλάδα έλαβες τον βαθμό διευθυνού' β'.

Διδάσκαλος διορίσθης το 1928, εις το Περιστέρι Αθηνών και σε δύο άλλα

Σχολεία, και εν συνεχείᾳ εις την Κωμόπολιν Καλλονής Λέσβου, όπου ενυμφεύθης την διδασκάλισαν Ερασμία Αναγνώστου, από τον γάμον σας απέκτησες 3 παιδιά με δύο νέους λαμπρούς επιστήμονες του Πολυτεχνείου που τιμούν το όνομά σου.

Μάκης Τσέλεκας και Τάσος Τσέλεκας.

Ο Δάσκαλος όμως κατόπιν του χαμού της κόρης του και της συζύγου του, δεν έπαυσε να γράφει, να διαβάζει, να συγκεντρώνει πληροφορίες και να σκέπτεται γενικά για όλα.

Η Καλλονή είχε ιδιαίτερη εκτίμηση και αγάπη στο πρόσωπό του, που η δραστηριότητά του στο Δημοτικό Σχολείο θα μείνει αλησμόνητη.

Προ πολλών ετών συνέχιζε να συγκεντρώνει ό,τι στοιχείο αφορά την Λέσβο, και να δημοσιογραφεί την Ιστορία και τις λαογραφικές παραδόσεις της ιδιαιτέρας πατρίδος του. Δεν σταμάτησε ακούραστος πάντα μου έλεγε, Γιώργη γράφω την Ιστορία του χωριού μας με τίτλο «Το χωριό μου η Βρίσα Λέσβου», και εγώ του ευχήθηκα καλή επιτυχία.

Για να εκδοθεί το έργο αυτό αποκτήθηκε εργασία μιας ολάκερης ζωής, και με πολύ μεράκι σαν μέλισσα κατόρθωσε να συλλέξει, όλα αυτά τα άγνωστα στοιχεία που αναφέρονται στο βιβλίο για την Ιστορία του χωριού μας.

Η πνευματική αυτή προσφορά του δασκάλου μας είναι έκφρασις της μεγάλης αγάπης του προς το χωριό μας. Ανεπανάληπτος ήτο ο δάσκαλος, αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στον ακούραστο λαογράφο Λέσβιο και Βρισαγώτη Κώστα Τσέλεκα.

Με δάκρυα στα μάτια γράφω την τελευταία μου παραγγελία αξέχαστε Δάσκαλε.

«Εκεί που θα πας αγαπημένε μου και αξέχαστε φίλε και συνεργάτη δεν θα πάψουμε να σε θυμόμαστε και να σε ευγνωμονούμε για την δραστηριότητά

σου και την προσφορά σου σε όλους τους τομείς.

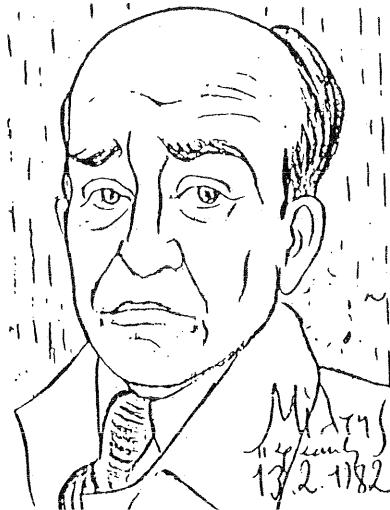
Θα πληρωθείς για όλα όσα προσέφερες στην κοινωνία, στο αγαπημένο σου χωριό τη Βρίσα. Δέξου τον τελευταίο ασπασμό από όλους μας, συγγενείς φίλους, τα αγαπημένα σου παιδιά και ολόκληρο το χωριό, τον 'Υστατο χαιρετισμό, το τελευταίο χαίρε και θα μείνεις, αξέχαστε δάσκαλέ μας, για πάντα στη μνήμη μας.

Είθε δε ο μέγας Θεός να σε κατατάξει εν σκηναίς δικαίων. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει σε λίγο.

Αιωνία η μνήμη σου
Αξέχαστέ μας δάσκαλε Κώστα Τσέλεκα

«Γιώργος Μανώλας»
«Βρίσα»
9-10-92

Ο Κώστας Τσέλεκας γεννήθηκε το 1908 στη Βρίσα. Εκεί τέλειωσε το Δημοτικό. Πήγε εν συνεχεία στο Ημιγυμνάσιο του Πολυχνίτου: «...Κάθε πρωί με το καλάθι στο χέρι με το μεσημεριανό φαγητό - συνήθως περίσσευμα από το αποβραδυνό - και το «τρουβάδι» στον ώμο, ξεκινούσαμε απ' το χωριό για τον Πολυχνίτο... Πολλές φορές με βροχή, φτάναμε μούσκεμα στο σχολείο και σχεδόν ως το βράδυ είμασταν βρεμμένοι... Τις παγερές πάλι μέρες ξυλιάζαμε... Μεγάλο λαχείο αν κατά τη πορεία πετυχαίναμε κανένα ζώο ή αραμπά και καβαλικεύαμε...» γράφει στο πρώτο βιβλίο του, αναφερόμενος στα σχολεία του χωριού του. 'Ετσι μάθαιναν τότε τα γράμματα, με δυσκολίες. 'Ετσι θα τελειώσει και το Γυμνάσιο, το Διδασκαλείο. Γ' αυτό και θ' αγαπήσει το επάγγελμά του θα το κάνει λειτουργημα. Θ' αγαπήσει τα παιδιά, όλο τον κόσμο «...'Ανθρωπος με πλούσια συναισθήματα και με άδολη αγάπη για το λαό μας...» όπως τον

χαρακτηρίζει ο Γιάννης Χατζηβασιλείου (βλ. πρδ. Αγιάσος, τφχ. 43, Νοεμ. Δεκ. 1987, σ. 19), εξακολουθεί και σήμερα τον εσωτερικό πλούτο του, να τον διοχετεύει στους άλλους.

(Εφ. «Εμπρός» του Κώστα Μίσσιου)

* Υ.Γ. Η κοινότητα Βρίσας εκτιμώντας τις προσφορές του Δάσκαλου έδωσε το όνομά του σε ένα δρόμο του χωριού μας «Οδός Κώστα Τσέλεκα».

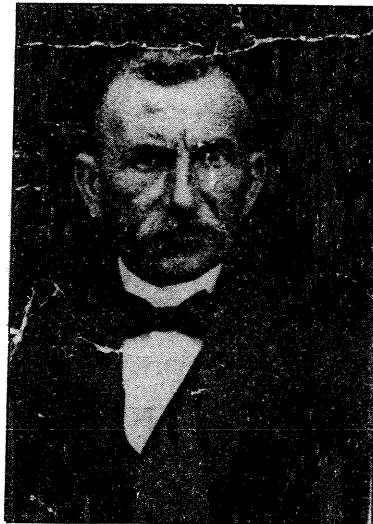
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΛΙΓΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΣΥΝΤΟΠΙΤΗ ΜΑΣ ΓΙΑΤΡΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Ο Γιατρός Ιωάννης Γ. Νικολαΐδης γεννήθηκε στα μέσα του περασμένου αιώνα (περί το 1866) στη Βρίσα Λέσβου και πέθανε την 5ην Απριλίου του 1961.

Ήταν απόγονος του περίφημου κομπογιαννίτη γιατρού, και συγχρόνως πρωτοπαλήκαρου και συμπολεμιστή του φοβερού Κατσαντώνη, του Γιαννιώτη Νικολάκη Ιατρού - τότε (1805-1820) όλοι οι πολεμιστές εμάθαιναν στην κοιλάδα του Βίκου στην Ήπειρο (Βικοχώρια ή Ζαγοροχώρια) την τέχνη του πρακτικού γιατρού, (για να δένουν τις πληγές μόνοι τους). Μετά την διάλυση της αντάρτικης αυτής ομάδας του Κατσαντώνη (-φοβερού εχθρού του Αλή-Πασά), ο Γιαννιώτης Νικολάκης Ιατρού ήλθε στη Βρίσα όπου παντρεύτηκε και απόχτησε τρία παιδιά το Γιώργη (τον πατέρα δηλαδή του εικονιζόμενου αειμνήστου Γιατρού), την Στρατηγούλα και τον Π. Ιατρέλλη (απόγονοι του όλοι οι Ιατρέλληδες του χωριού μας).

Ο Γιώργης Νικολάκης Ιατρού άλλαξε το επώνυμό του, από το Νικολάκης σε «Νικολαΐδης» χρημάτισε πολλές φορές δημογέροντας του χωριού, συνέχισε το επάγγελμα του κομπογιαννίτη-πρακτικού γιατρού, και ήταν πολύ θεοσεβούμενος άνθρωπος (τούτο ύστερα από πληροφορίες) απ' τον περίφημο παπα-Δημήτρη (σαχλαρι για όσους τον θυμούνται) εκείνον τον ηρωϊκό και με έντονη προσωπικότητα αειμνηστο γέροντα ιερέα.

Ο Γιώργης ή Γιώργαρος λόγω του ύψους του (2 μέτρα) Νικολαΐδης παντρεύ-

Σε ηλικία 55 χρονών (κοινοτάρχης)

τικε την Σανούλα Χαλβαντζή και απόχτησε 3 παιδιά τον Γιατρό Γιάννη, τη Μαριγώ, και το Στρατή.

Ο Γιατρός Ιωάννης Νικολαΐδης πήρε το διδακτορικό του δίπλωμα στις 16 Φεβρουαρίου 1892, και σαν παθολόγος και Μαιευτήρ-Γυναικολόγος παρέμεινε στο χωριό του, προσφέροντας τις πολύτιμες υπηρεσίες του στους συγχωριανούς του πότε σαν γιατρός και πότε σαν πρόεδρος της κοινότητας.

Απ' τα νεανικά του χρόνια ως τα βαθειά του γεράματα έταξε σαν σκοπό της ζωής του, την εξυπηρέτηση των συγχωριανών του. Πολλές φορές στην ερώτηση «πι σου χρωστάω γιατρέ για την επίσκεψη ενός αρρώστου;» απαντούσε — «Και βρε συ φέρε μου δύο τσιγάρα», αφού ξεύρω ότι είσαι φτωχός —.

Μιλούσε πάντα δε την άκρατη καθαρεύουσα-.

Από τα έργα που άφησε στο χωριό μας σαν δημογέροντας πριν την απελευθέρωση (1912) του νησιού μας, σας αναφέρω το Κοινοτικό Γραφείο, και το Σχολείο των αρρένων-. Μετά την απελευθέρωση, το πρώτο ελαιουργικό συνεταιρισμό, τον

Σύλλογο Ομόνοια/Λέσχη) και την λιθόστρωση των δρόμων του χωριού.

Επίσης κατέβηκε σαν υποψήφιος βουλευτής του Λαϊκού Κόμματος το 1915 αν και οι αντίπαλοί του, του έδιδαν 25.000 μεζίτια (τούρκικες λίρες) για να απόσχει των εκλογών. Το αποτέλεσμα: και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, και έχασε τις 25.000 μεζίτια. Αυτό το αναφέρω σαν παράδειγμα, γιατί το πείσμα του ήταν παροιμιώδες, εάν ήθελε να προσπαθήσει για κάτι. Στην μακρόχρονη ζωή του, αναφέρονται και διάφορα ευτράπελα - ιδίως προς το τέλος - που συνέβαιναν στα καφενεία της Βρίσας-. Γίνονταν πράγματι ομηρικοί αγώνες στο τάβλι και στα χαρτιά καμία φορά, ανάμεσα στους γέροντες του χωριού. Άλλα γι' αυτά θα χρειάζονταν τόμοι ολόκληροι να τα διηγηθεί κανείς.

Όμως η αγάπη του γιατρού εκείνου προς τη γενέτειρά του, και οι υπηρεσίες που προσέφερε σ' αυτήν, ας γίνουν παράδειγμα προς μίμησην σ' εμάς την νεώτερη γενιά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Από
κ. Κουνή Παναγιώτης.

Δραστηριότητες και εκτελούμενα έργα Κοινότητας Βρίσας.

α) Ανετέθη σε Πολιτικό Μηχανικό έναντι χρηματικού ποσού 1.500.000 ο διαχωρισμός παραλίας και αιγιαλού στα Βατερά και γρήγορα θα έχουμε τοπογραφικά για να προχωρήσουμε σε ολοκληρωτικά προγράμματα τουριστικής αξιοποίησης παραλίας Βατερών.

β) Άρχισαν και εκτελούνται εργασίες - εκβανθύσεως του λιμανιού του Αγίου Φωκά παρουσία Αρχαιολογικής υπηρεσίας, Λιμεναρχείου και λοιπών αρχών πιστώσεως 1.500.000 δραχμών.

γ) Εκτελούνται εργασίες συνδέσεως της γεωτρήσεως (Μαχμουτή) με Κοινοτική Δεξαμενή και γρήγορα θα τεθεί σε λειτουργία προϋπολογισμός έργου 15.000.000 δρχ.

δ) Με αυτεπιστασία της Κοινότητας τοπιμεντοστρώθηκαν πολλοί δρόμοι και στενά του χωριού μας και η πλατεία του Αγίου Κων/νου.

ε) Με απόφαση του Κοιν. Συμβούλιου ορισθείσα Επιτροπή, επιανεξέτασε και κατέγραψε τα τετραγωνικά μέτρα όλων των οικισμών Βατερών και Αγίου Φωκά και σύντομα οι ιδιοκτήτες θα πληρώνουν μαζί με τον λογαριασμό ΔΕΗ τα νέα φωτιζόμενα τ.μ. ως Δημοτικά τέλη.

ζ) Δημοπρατείται πίστωση 2.000.000 δραχμών στις 26-10-92 και γρήγορα θα αρχίσουν εργασίες αγροτικής οδοποιίας Κοινότητας Βρίσας.

η) Άρχισαν δικαστήρια 26-10-92 και 23-11-92. Προέδρου - Συμβούλων και πολλών άλλων χωριανών μας, ως υπατίων για το πέταγμα των πασάλων και της περίφραξής της, από τους Α/φούς Τσα-

μουρά, καταπατήθείσας περιοχής «Συχωρεμένου».

θ) Με χρήματα της Κοινότητας ελαιχρωματίσθηκαν τρεις αίθουσες διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου ελαιοχρωματίσθη η κεντρική είσοδος του Σχολείου και αντεκαταστάθηκαν όλα τα σπασμένα τζάμια των παραθύρων.

Με τιμή
Παναγιώτης Κουνής Κοιν. Σύμβουλος

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Ιωάννης ΧΑΤΖΗΛΙΑΣ μετά της Ραφαέλας Σ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ.
- Δημήτριος ΑΓΓΕΛΕΡΟΣ μετά της Μαρίνας ΡΕΣΤΗ.

Τους συγχαίρουμε και τους ευχόμαστε καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

- Απόστολος ΦΡΥΣΣΑΣ μετά της Ειρήνης ΠΙΤΤΟΥ.
- Γεώργιος ΒΑΛΕΛΗΣ μετά της Ελένης ΠΙΤΤΙΝΑΡΙΑ.
- Φώτιος ΣΤΑΜΟΓΙΩΡΓΟΣ μετά της Δέσποινας ΝΙΚΕΛΛΗ.
- Γεώργιος ΞΥΝΟΣ μετά της Ευαγγελίας ΚΟΥΚΟΥΛΑ.
- Θεόδωρος ΣΤΑΥΡΕΛΗΣ μετά της Ευαγγελίας ΦΡΥΣΣΑ.
- Θεμιστοκλής ΚΑΡΔΑΜΠΙΚΗΣ μετά της Άννας Ε. ΚΩΣΣΗ.

Τους ευχόμαστε βίον ανθόσπαρτον.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Αχιλλέας ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ και η σύζυγός του Μυρσίνη βάπτισαν το κοριτσάκι τους ΓΕΩΡΓΙΑ.
- Γεώργιος ΚΟΥΣΚΟΣ και η σύζυγός του Αικατερίνη βάπτισαν το αγοράκι τους ΓΡΗΓΟΡΙΟ.
- Λάζαρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ και η σύζυγός του Μαρία το γένοις Κ. ΣΥΓΓΕΩΡΓΗ βάπτισαν το κοριτσάκι τους ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.
- Παναγιώτης Ε. ΚΩΣΣΗΣ και η σύζυγος του Νταλιάνα βάπτισαν το αγοράκι τους ΕΥΣΤΡΑΤΙΟ.

Τους ευχόμεθα να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- ΔΟΥΖΕΝΗ ΑΥΓΕΡΟΥ Μύρτα
- ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗ Αγάπη
- ΖΕΡΒΟΣ Χαράλαμπος
- ΨΑΛΤΗΡΑ Καλλιόπη
- ΛΙΝΑΡΔΗΣ Παναγιώτης
- ΤΣΕΛΕΚΑΣ Κωνσταντίνος
- ΚΑΛΑΤΖΗΣ Στυλιανός
- ΣΥΓΕΩΡΓΗΣ Ιωάννης
- ΔΟΥΖΕΝΗ Μυρσίνη
- ΦΡΑΓΤΟΣ Νικόλαος
- ΙΑΤΡΕΛΛΗ Θ. Μαρία

Βαθειά συλληπητήρια στις οικογένειές των.

ΔΩΡΕΕΣ

Η κ. Ειρήνη Αλατζά-Κατσιγίνη προσφέρει στο σύλλογο 5.000 δρχ. εις μνήμην της μητέρας της Μαρίας Αλατζά.

Επιτυχόντες στα Α.Ε.Ι.

- 1) ΝΙΚΕΛΛΗΣ Γ. Μαργαρίτης:
Τμήμα Πληροφορικής Τ.Ε.Ι. Αθηνών
- 2) ΤΑΞΕΙΔΗ Δ. Μαρία: Γυμναστική
Ακαδημία ΣΕΡΡΩΝ.

Τους συγχαίρομε και τους ευχόμαστε
κάθε επιτυχία στις σπουδές τους.

Γεώργιος Ε. ΜΑΝΩΛΑΣ
Κωνσταντίνος Π. ΠΙΤΡΑΣ
Αντιπρόσωποι εν ΒΡΙΣΑ
του Εκπολιτιστικού Συλλόγου
'Αγιος Κωνσταντίνος Αθηνών

ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ

΄Υστερα από πολλούς μήνες ανομβρίας πέσανε οι πρώτες βροχές την Κυριακή 25 Οκτωβρίου 1΄' ίντσας. Αυτή η βροχή θα έχει οπωσδήποτε ευνοϊκά αποτελέσματα στις ελιές.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

1. Ανανίδα, 1 στρεμ. (περίπου)
 2. Βαθρακιά, 8 στρεμ. (περίπου)
 3. Βαθρακιά, 5 στρεμ. (περίπου)
- Καλιόπη Δραπανιώτου - Τηλ. 6467862

Με ενέργειες του συντοπίτη μας Ιγνάτη Ρεπανέλλη, μας ήλθε επιστολή από το Αρχείο Περιοδικών Λέσβου να αποστέλλεται το περιοδικό μας «Ο Αντίλαλος της Βρίσας» προς Αρχειοθέτηση. Αυτό τιμά το τόπο και το Σύλλογο. Τον ευχαριστούμε.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

΄Οσοι θέλουν να στείλουν κείμενα ή φωτογραφίες για δημοσίευση παρακαλούνται να τα ταχυδρομήσουν στην διεύθυνση:

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΛΗΣ
ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 39 Τ.Κ. 106 82 ΑΘΗΝΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

To Δ.Σ. του συλλόγου Βρισαγωτών Αθήνας σύμφωνα με το άρθρο 26 του καταστατικού συγκαλεί τα μέλη του στην ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, στις 7 Φλεβάρη, ημέρα Κυριακή στο σύλλογο Πλωμαριτών (Ζήνωνος 29-31) Αθήνα.

Την ημέρα αυτή θα γίνει και η «κοπή της πίττας».

Επίσης στις 27 Φλεβάρη θα γίνει ο καθιερωμένος «Αποκριάτικος χορός» στην αίθουσα δεξιώσεων του «OLYMPIG ROYIAL», (Στήλες Ολυμπίου Διός).

Τη βαδιά θα πλαισιώσει «Τοπική Μητυληναϊκή Ορχήστρα» με χορούς και τραγούδια του τόπου μας.

«ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ»

**Το Δ.Σ. Συλλόγου
Βρισαγωτών Αθήνας**

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ:
ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΛΗΣ - 36.02.182**

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

«Σ Ο Δ Ω Ν»

Σόλωνος 116 - Αθήνα

Τηλ.: 36.10.366

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΛΗΣ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Στουρνάρα 39 - Αθήνα

Τηλ.: 36.02.182

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΨΗΣΤΑΡΙΑ

Λευκωσίας 40

Τηλ.: 86.26.566

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΕΛΛΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Στουρνάρα 39 - Αθήνα

Τηλ.: 36.02.665

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ»

ΦΡΕΣΚΑ ΨΑΡΙΑ - ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΟΥΖΟΜΕΖΕΔΩΝ
ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
Δημητρίου και Θεοχάρη Αγγελέρου
ΑΠΟΣ ΦΩΚΑΣ ΤΗΛ.: 0252 61465

ΠΕΤΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Σόλωνος 125 - Αθήνα

Τηλ.: 36.33.385

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΞΥΛΙΝΩΝ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΑΦΩΝ Θ. ΚΟΥΣΚΟΥ

Τηλ.: 99.14.411

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

ΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Νάξου 10-12 - Κυψέλη

Τηλ.: 86.19.512

ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ-ΓΕΩΡΓΑΚΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΙΚΤΙΝΟΥ 1 τηλ. (0251) 20355

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ

ΓΡΑΦΕΙΟ

Γ. ΤΣΑΤΣΟΣ - Ι. ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

- Οργάνωση - Επίβλεψη Επιχ/σεων
- Μηχανογραφική τήρηση βιβλίων όλων των κατηγοριών
- Φορολογικές δηλώσεις - Συμβιβασμοί
- Συστάσεις - Λύσεις Εταιρειών κ.λ.π.
- ΘΗΣΕΩΣ 179 - ΚΑΛΛΙΘΕΑ -
ΤΗΛ.: 95.11.173 - 95.25.264

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ-ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ

«VORAVET»

Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ-Θ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ
Κτηνίατρος Γεωπόνος
ΛΕΩΦ. ΠΕΝΤΕΛΗΣ 47-ΒΡΙΛΗΣΣΙΑ

ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ ΑΤΕΝΕ

14ο χιλ. ΑΘΗΝΩΝ ΛΑΜΙΑΣ

Τηλ.: 80.82.801 - 80.82.802